

Programación didáctica
Primeira Lingua Estranxeira
Inglés
Ensinanza secundaria para persoas adultas
Ámbito da Comunicación. Módulo 3

Departamento de Inglés

IES Santa Irene

Curso 2023/24

Índice xeral

Índice de cadros	3
1 Introducción	4
1.1 Características do centro.....	4
1.2 Características do alumnado	5
1.3 Datos do departamento	5
2 Obxectivos, competencias, estándares e contidos	7
2.1 Obxectivos para o curso.....	7
2.2 Desenvolvemento das competencias clave	8
2.2.1 Comunicación lingüística	8
2.2.2 Competencia dixital.....	9
2.2.3 Aprender a aprender	10
2.2.4 Competencias sociais e cívicas	10
2.2.5 Conciencia e expresións culturais	11
2.3 Concreción dos estándares de aprendizaxe avaliáveis.....	12
2.4 Secuenciación e temporización de contidos.....	17
3 Metodoloxía	19
3.1 Pautas xerais.....	19
3.2 Materiais e recursos didácticos	20
4 Avaliación do alumnado	22
4.1 Procedementos de avaliación	22
4.2 Prevención da fraude	24
4.3 Avaliación inicial	24
4.4 Avaliación final.....	26
4.5 Proba extraordinaria	27
5 Avaliación do ensino	28
5.1 Avaliación do proceso de ensino e da práctica docente.....	28
5.2 Mecanismos de avaliación e revisión da programación didáctica.....	28

Índice de cadros

1.1	Profesorado por cursos, grupos e materias	6
2.1	Estándares de comprensión oral	13
2.2	Estándares de expresión oral	14
2.3	Estándares de comprensión escrita	15
2.4	Estándares de expresión escrita	16
2.5	Temporización das unidades didácticas.....	17
2.6	Contidos da unidade 9	17
2.7	Contidos da unidade 10	18
2.8	Contidos da unidade 11	18
2.9	Contidos da unidade 12	18
4.1	Rúbrica xenérica para a cualificación da expresión oral	25
4.2	Rúbrica xenérica para a cualificación da expresión escrita	25
4.3	Rúbrica xenérica para a cualificación de preguntas abertas de comprensión lectora.....	26
5.1	Indicadores de logro do proceso de ensino	29
5.2	Indicadores de logro da práctica docente	29
5.3	Indicadores de logro da programación didáctica	30

1 Introducción

A aprendizaxe de linguas estranxeiras contribúe grandemente ao desenvolvemento persoal e profesional do alumnado, permitíndolle coñecer novas culturas e ampliar os seus horizontes, comunicarse con xentes doutros países e acceder a novas fontes de información.

O inglés é unha lingua de orixe xermánica moi influenciada polo francés, as linguas clásicas e outras moitas linguas coas que foi entrando en contacto na súa longa evolución de máis de mil anos. Coa colonización de América do Norte e a expansión do Imperio Británico, a lingua inglesa foi estendéndose polo mundo, e na actualidade arredor de 400 millóns de persoas falan o inglés como lingua materna; outros 400 millóns téñeno como segunda lingua, e entre 600 e 700 millóns úsano habitualmente como lingua estranxeira (Crystal 2006).

No mundo globalizado de hoxe en día, no que inglés é a *lingua franca* nos ámbitos empresarial e académico, o seu dominio é unha necesidade para todos os mozos e mozas que non desexen ver severamente minguadas as súas oportunidades de desenvolvemento académico e profesional por unha competencia comunicativa insuficiente nesta lingua.

Como parte da Unión Europea, temos que recoñecer o papel clave das linguas estranxeiras na construción dunha identidade europea plurilingüe e multicultural. O Consello de Europa promove o desenvolvemento da competencia comunicativa en linguas estranxeiras como contribución ao desenvolvemento da idea de cidadanía europea. A este fin, no ano 2001 publicou o *Marco común europeo de referencia para as linguas* (MCER) (CE 2001), que define unha metodoloxía común para a aprendizaxe, ensino e avaliación da competencia nas diferentes linguas, adoptada amplamente por institucións públicas e privadas responsables do ensino e da certificación de competencias en linguas estranxeiras.

1.1 Características do centro

O IES Santa Irene está situado no número 7 da Praza de América, no centro no barrio vigués das Travesas. É un centro de titularidade pública que ofrece as ensinanzas de educación secundaria obrigatoria (ESO) e bacharelato (nas modalidades de Ciencias, de Humanidades e de Ciencias Sociais), así como educación secundaria e bacharelato para persoas adultas. Figuran adscritos a este centro o CEIP Canicouva e o CEIP Plurilingüe Pintor Laxeiro.

O Instituto Santa Irene comezou a funcionar no curso 1945/46, sendo por tanto o centro de educación secundaria máis antigo da cidade de Vigo. O edificio que ocupa foi construído segundo o proxecto do arquitecto Antonio Cominges Tapias cos fondos legados á cidade para este fin por José Policarpo Sanz, que dispuxo que quedasen dispoñibles tralo falecemento da súa dona, Irene Ceballos, e que o instituto levase o nome de «Santa Irene» na súa memoria.

Trátase dunha construción con planta en forma de «E», buscando unha maior iluminación e ventilación do interior. A fachada principal segue un esquema ecléctico; a ornamentación céntrase no corpo

central cunha poderosa torre que actúa como elemento emblemático e referencial. O edificio conta cunha superficie total de 5.235 m² e consta de tres plantas e soto.

- Na planta baixa atópanse a secretaría, os despachos de dirección, o gabinete de orientación, os departamentos didácticos de Filosofía e Educación Física, seis aulas xerais, o salón de actos e a biblioteca.
- Na primeira planta están a sala de profesores, varios departamentos didácticos, dez aulas xerais e a aula de debuxo.
- Na segunda planta están os laboratorios de Física e Química e de Ciencias Naturais, os departamentos didácticos de Inglés, Francés, Latín e Grego, oito aulas xerais e unha aula de informática.
- No soto hai dúas aulas con equipos audiovisuais e unha aula de informática, ademais do almacén, o arquivo e o cuarto de caldeiras da calefacción.
- Hai ademais un edificio anexo coas aulas de Música e de Tecnoloxía, e unha cafetería situada no xardín posterior.
- No centro non hai instalacións deportivas, pero os alumnos dispoñen do Pavillón Municipal de Deportes e as súas instalacións anexas, que se atopan ao lado do instituto.

1.2 Características do alumnado

A finais do curso 2022/23, o centro contaba cun total de 741 alumnos e alumnas, 551 no réxime xeral-ordinario e 190 no réxime de adultos. Pódense destacar os datos seguintes:

- Do alumnado de réxime xeral-ordinario, 331 cursaban ESO e 220 bacharelato.
- Dado que o centro non dispón de transporte escolar, a maioría do alumnado reside na proximidade.
- O alumnado de ESO procede maioritariamente dos centros adscritos, pero no bacharelato hai moito alumnado procedente de centros concertados.
- Especialmente nos primeiros cursos de ESO, hai algúns alumnos e alumnas con necesidades específicas de apoio educativo (NEAE)
- Do alumnado de réxime de adultos, 65 estaban matriculados en ensinanza secundaria e 125 en bacharelato, cunha media de idade de 23,02 e 20,90 anos, respectivamente, ao inicio do curso.

1.3 Datos do departamento

No cadro 1.1 preséntase a relación de materias impartidas polo departamento con indicación do profesorado que da clase en cada curso e grupo.

1 Introducción

Réxime	Curso	Grupos	Materia	Profesor/a
Xeral	1º ESO	A, B, C	Primeira Lingua Estranxeira: Inglés	María Isabel Fernández Álvarez
Xeral	2º ESO	A, B	Primeira Lingua Estranxeira: Inglés	Isabel Carmoega Taboada
Xeral	2º ESO	A, B, C	Primeira Lingua Estranxeira: Inglés	María Isabel Fernández Álvarez
Xeral	3º ESO	A, B, C	Primeira Lingua Estranxeira: Inglés	Herminia Pérez Ferreiro
Xeral	4º ESO	A, B, C	Primeira Lingua Estranxeira: Inglés	Isabel Carmoega Taboada
Xeral	1º bach.	A, D,E	Primeira Lingua Estranxeira I: Inglés	Herminia Pérez Ferreiro
Xeral	1º bach.	B	Primeira Lingua Estranxeira I: Inglés	Isabel Carmoega Taboada
Xeral	1º bach.	C	Primeira Lingua Estranxeira I: Inglés	Miguel González Sardón
Xeral	1º bach.		Reforzo PLE I: Inglés	Herminia Pérez Ferreiro
Xeral	2º bach.	A,B, C,D,E	Primeira Lingua Estranxeira II: Inglés	Miguel González Sardón
Xeral	2º bach.		Reforzo PLE II: Inglés	Isabel Carmoega Taboada
Adultos	Módulo 3	A	Ámbito da Comunicación: Inglés	María Elvira Rey Rodríguez
Adultos	Módulo 4	A	Ámbito da Comunicación: Inglés	María Elvira Rey Rodríguez
Adultos	1º bach.	F	Primeira Lingua Estranxeira I: Inglés	María Elvira Rey Rodríguez
Adultos	2º bach.	F, G, H	Primeira Lingua Estranxeira II: Inglés	María Elvira Rey Rodríguez

Cadro 1.1: Profesorado por cursos, grupos e materias

2 Obxectivos, competencias, estándares e contidos

2.1 Obxectivos para o curso

O estudo de Lingua Estranxeira no Ámbito da Comunicación contribúe directamente ao logro dos seguintes obxectivos da educación básica para persoas adultas especificados na Orde do 20 de marzo de 2018 (Galicia–CCEOU 2018):

- a) Formarse unha imaxe adecuada de si mesmos, das súas características e posibilidades, valorando a súa experiencia, o esforzo e a superación das dificultades.
- b) Mostrar actitudes solidarias e tolerantes, valorando as situacións en que se deben realizar proxectos comúns e rexeitando todo tipo de discriminacións debidas á raza, ao sexo, á clase social, ás crenzas e a outras características individuais, sociais e culturais.
- c) Analizar os mecanismos e valores que rexen o funcionamento das sociedades, en especial os relativos aos dereitos e deberes dos cidadáns, elaborar xuízos e criterios persoais, con liberdade de pensamento e iniciativa.
- e) Desenvolver e consolidar hábitos de estudo e traballo individual e en equipo, como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas de aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.
- f) Desenvolver e consolidar o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.
- g) Comprender e producir mensaxes orais e escritas con propiedade, autonomía e creatividade nas linguas galega e castelá e nunha lingua estranxeira, utilizándoas para a participación activa e plena na sociedade.
- i) Obter e seleccionar información utilizando as diferentes fontes nas que esta se atopa, incluídas as que proporcionan as tecnoloxías da información e da comunicación, tratala de forma autónoma e crítica, e transmitila de maneira organizada e intelixible.
- n) Entender a diversidade lingüística e cultural como un dereito dos pobos e dos individuos á súa identidade, e desenvolver unha actitude de interese e respecto para o exercicio deste dereito, en especial no referente ao uso da lingua galega.

2.2 Desenvolvemento das competencias clave

De acordo coa Orde do 20 de marzo de 2018 (Galicia–CCEOU 2018), o currículo das ensinanzas básicas iniciais e da educación secundaria para persoas adultas oríentase ao logro das competencias clave. Estas competencias clave establécense na Lei orgánica 8/2013 para a mellora da calidade educativa (LOMCE) (España 2013), no Real decreto 1105/2014 (España–MECD 2015b), na Orde ECD/65/2015 (España–MECD 2015a) e na Recomendación 2006/962/EC (Europa 2006). Neste último documento as competencias defínense como unha combinación de coñecementos, capacidades e actitudes adecuados ao contexto; e as competencias clave, como aquelas que todas as persoas precisan para a súa realización e desenvolvemento persoais, así como para a cidadanía activa, a inclusión social e o emprego.

A LOMCE (España 2013) define as competencias como capacidades para aplicar de forma integrada os contidos propios de cada ensinanza e etapa educativa, co fin de lograr a realización adecuada de actividades e a resolución eficaz de problemas complexos. En consecuencia, o Real decreto 1105/2014 (España–MECD 2015b) establece as seguintes competencias do currículo:

1. Comunicación lingüística
2. Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía
3. Competencia dixital
4. Aprender a aprender
5. Competencias sociais e cívicas
6. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
7. Conciencia e expresións culturais

Estas sete competencias descríbense detalladamente na Orde ECD/68/2015 (España–MECD 2015a), que establece que todas as áreas ou materias do currículo deben contribuír ao seu desenvolvemento, o cal debe valorarse mediante os estándares de aprendizaxe avaliábeis correspondentes de cada área ou materia.

En consecuencia, e de acordo co disposto na Resolución do 26 de maio de 2022 (Galicia–CCEFPU 2022b), preséntanse a continuación as competencias clave coas que se relaciona esta materia e, para cada unha delas, detállanse os estándares de aprendizaxe avaliábeis seleccionados para formar parte dos perfís competenciais.

2.2.1 Comunicación lingüística

A competencia en comunicación lingüística é o resultado da acción comunicativa dentro de prácticas sociais determinadas, nas cales o individuo actúa con outros interlocutores e a través de textos en múltiples modalidades, formatos e soportes. Estas situacións e prácticas poden implicar o uso dunha ou de varias linguas, en diversos ámbitos e de maneira individual ou colectiva. Para isto o individuo dispón do seu repertorio plurilingüe, parcial, pero axustado ás experiencias comunicativas que experimenta ao longo da vida. As linguas que utiliza puideron ter vías e tempos distintos de adquisición e constituír, por tanto, experiencias de aprendizaxe de lingua materna ou de linguas estranxeiras ou adicionais (España–MECD 2015a).

Para avaliar a adquisición desta competencia por parte do alumnado, o seu perfil competencial incluírá os seguintes estándares de aprendizaxe avaliábeis desta materia:

- B1.2.1** Distingue, co apoio da imaxe, as ideas principais e a información relevante en presentacións orais e proxectos socioculturais de pouca extensión, claros e estruturados, relativos a temas e aspectos concretos, frecuentes e cotiáns do ámbito persoal e do seu interese.
- B1.2.2** Capta os puntos principais e detalles relevantes de indicacións, anuncios, mensaxes e comunicados breves e articulados de maneira lenta e clara (p.e., cambio de porta de embarque nun aeroporto, información sobre actividades nun hotel, ou nun contestador automático nun campamento de verán...), sempre que as condicións acústicas sexan boas e o son non estea distorsionado.
- B2.2.1** Elabora presentacións e participa en proxectos breves, previamente ensaiados, ben estruturados e con apoio visual e seguindo un modelo, en formato impreso ou soporte dixital, sobre aspectos concretos de temas do seu interese e sobre aspectos socioculturais do país da lingua estranxeira e responde a preguntas breves e sinxelas dos oíntes sobre o seu contido.
- B2.8.1** Exprésase con certa claridade, usando unha entoación e pronunciación comprensible, aceptándose as pausas e dúbidas frecuentes, aínda que teña que repetir algunha vez por solicitude das persoas interlocutoras.
- B3.2.1** Entende as ideas principais dun texto escrito breve e ben estruturado en presentacións breves e sinxelas e en proxectos socioculturais do país onde se fala a lingua estranxeira.
- B3.2.3** Comprende correspondencia persoal breve e sinxela en calquera formato na cal se fala dun mesmo; se describen persoas, obxectos e lugares; se narran acontecementos pasados e presentes, reais ou imaxinarios, e se expresan sentimentos e desexos e opinións sobre temas xerais, coñecidos ou do seu interese.
- B4.2.1** Escribe textos breves en distintos formatos, seguindo un modelo estruturado, con información sinxela e relevante sobre feitos habituais e do seu interese e sobre aspectos socioculturais do país onde se fala a lingua estranxeira para incorporalos a proxectos.
- B4.2.2** Escribe correspondencia persoal sinxela na cal se establece e mantén o contacto social (p.e., con amigos), intercámbiase información, descríbense en termos sinxelos sucesos importantes e experiencias persoais; danse instrucións, fanse e acéptanse ofrecementos e suxestións (p.e., canceláanse, confírmanse ou modifícanse unha invitación ou uns plans).

2.2.2 Competencia dixital

A competencia dixital é aquela que implica o uso creativo, crítico e seguro das tecnoloxías da información e da comunicación para alcanzar obxectivos relacionados co traballo, a empregabilidade, a aprendizaxe, o uso do tempo libre, a inclusión e participación na sociedade.

Esta competencia supón, ademais da adecuación aos cambios que introducen as novas tecnoloxías na alfabetización, a lectura e a escritura, un conxunto novo de coñecementos, habilidades e actitudes necesarias hoxe en día para ser competente nun contorno dixital (España–MECD 2015a).

Para avaliar a adquisición desta competencia por parte do alumnado, o seu perfil competencial incluírá os seguintes estándares de aprendizaxe avaliábeles desta materia:

B2.2.1 Elabora presentación e participa en proxectos breves, previamente ensaiados, ben estruturados e con apoio visual e seguindo un modelo, en formato impreso ou soporte dixital, sobre aspectos concretos de temas do seu interese e sobre aspectos socioculturais do país da lingua estranxeira e responde a preguntas breves e sinxelas dos oíntes sobre o seu contido.

B3.2.4 Entende con axuda de dicionarios impresos e en liña, información específica esencial en páxinas web e outros materiais de referencia ou consulta claramente estruturados sobre asuntos do seu interese (p. e. sobre un curso de idiomas, unha viaxe, unha compra pola Internet).

B4.1.1 Desenvolve estratexias sistemáticas de composición seguindo un modelo e usando dicionarios impresos e en liña e correctores ortográficos dos procesadores de textos na súa composición.

B4.2.4 Escribe notas e mensaxes (SMS, WhatsApp, chats), en que se fan breves comentarios ou se dan instrucións e indicacións relacionadas con actividades e situacións da vida cotiá e do seu interese.

2.2.3 Aprender a aprender

A competencia de aprender a aprender é fundamental para a aprendizaxe permanente que se produce ao longo da vida e que ten lugar en distintos contextos formais, non formais e informais.

Esta competencia caracterízase pola habilidade para iniciar, organizar e persistir na aprendizaxe. Isto exige, en primeiro lugar, a capacidade para motivarse por aprender. Esta motivación depende de que se xere a curiosidade e a necesidade de aprender, de que o estudante se sinta protagonista do proceso e do resultado da súa aprendizaxe e, finalmente, de que chegue a alcanzar as metas de aprendizaxe propostas e, con isto, que se produza nel unha percepción de autoeficacia. Todo o anterior contribúe a motivalo para abordar futuras tarefas de aprendizaxe (España–MECD 2015a).

Para avaliar a adquisición desta competencia por parte do alumnado, o seu perfil competencial incluírá os seguintes estándares de aprendizaxe avaliábeis desta materia:

B1.1.1 Aplica de forma sistemática estratexias de escoita activa para a comprensión das ideas xerais e información máis relevante sobre temas habituais e do seu interese.

B2.1.1 Emprega estratexias de produción para relacionarse e facerse entender con perseveranza na lingua estranxeira utilizando estratexias de compensación para suplir carencias na lingua estranxeira (parafrasear, linguaxe corporal, axudas audiovisuais...).

B3.1.1 Aplica estratexias de lectura comprensiva recoñecendo os trazos esenciais do xénero e a súa estrutura, e interpretando o seu contido global e específico, sen necesidade de entender todos os seus elementos.

B4.1.1 Desenvolve estratexias sistemáticas de composición seguindo un modelo e usando dicionarios impresos e en liña e correctores ortográficos dos procesadores de textos na súa composición.

2.2.4 Competencias sociais e cívicas

As competencias sociais e cívicas implican a habilidade e capacidade para utilizar os coñecementos e actitudes sobre a sociedade, entendida desde as diferentes perspectivas, na súa concepción dinámica,

cambiante e complexa, para interpretar fenómenos e problemas sociais en contextos cada vez máis diversificados; para elaborar respostas, tomar decisións e resolver conflitos, así como para interactuar con outras persoas e grupos conforme normas baseadas no respecto mutuo e en conviccións democráticas (España–MECD 2015a).

Para avaliar a adquisición desta competencia por parte do alumnado, o seu perfil competencial incluíra os seguintes estándares de aprendizaxe avaliábeis desta materia:

B1.3.1 Identifica na propia lingua aspectos socioculturais básicos dos países onde se fala a lingua estranxeira, analizándoos coas diversas culturas do alumnado, evitando estereotipos.

B2.4.1 Identifica na propia lingua aspectos socioculturais básicos dos países en que se fala a lingua estranxeira, analizándoos comparativamente coas diversas culturas, se é o caso, do resto do alumnado, evitando estereotipos e valoracións etnocéntricas.

B3.3.1 Na propia lingua, identifica aspectos socioculturais básicos dos países en que se fala a lingua estranxeira, analizándoos comparativamente coas diversas culturas, se é o caso, do resto do alumnado, evitando estereotipos.

B4.3.1 Na propia lingua, identifica aspectos socioculturais básicos dos países en que se fala a lingua estranxeira, analizándoos comparativamente coas diversas culturas, se é o caso, do resto do alumnado, evitando estereotipos e valoracións etnocéntricas.

2.2.5 Conciencia e expresións culturais

A competencia en conciencia e expresión cultural implica coñecer, comprender, apreciar e valorar con espírito crítico, cunha actitude aberta e respectuosa, as diferentes manifestacións culturais e artísticas, utilízalas como fonte de enriquecemento e disfrute persoal e considéralas como parte da riqueza e patrimonio dos pobos.

Esta competencia incorpora tamén un compoñente expresivo referido á propia capacidade estética e creadora e ao dominio daquelas capacidades relacionadas cos diferentes códigos artísticos e culturais, para poder utilízalas como medio de comunicación e expresión persoal. Implica, igualmente, manifestar interese pola participación na vida cultural e por contribuír á conservación do patrimonio cultural e artístico, tanto da propia comunidade como doutras comunidades (España–MECD 2015a).

Para avaliar a adquisición desta competencia por parte do alumnado, o seu perfil competencial incluíra os seguintes estándares de aprendizaxe avaliábeis desta materia:

B1.3.1 Identifica na propia lingua aspectos socioculturais básicos dos países onde se fala a lingua estranxeira, analizándoos coas diversas culturas do alumnado, evitando estereotipos.

B2.4.1 Identifica na propia lingua aspectos socioculturais básicos dos países en que se fala a lingua estranxeira, analizándoos comparativamente coas diversas culturas, se é o caso, do resto do alumnado, evitando estereotipos e valoracións etnocéntricas.

B3.2.5 Comprende o esencial de lecturas adaptadas breves e ben estruturadas e faise unha idea do carácter dos distintos personaxes, as súas relacións e do argumento.

B4.3.1 Na propia lingua, identifica aspectos socioculturais básicos dos países en que se fala a lingua estranxeira, analizándoos comparativamente coas diversas culturas, se é o caso, do resto do alumnado, evitando estereotipos e valoracións etnocéntricas.

2.3 Concreción dos estándares de aprendizaxe avaliáveis

Os estándares de aprendizaxe avaliáveis introdúcense no currículo coa Lei orgánica 8/2013 para a mellora da calidade educativa (LOMCE) (España 2013). Segundo o Real decreto 1105/2014 (España–MECD 2015b), que desenvolve a LOMCE e determina o currículo básico da ESO e do bacharelato, estes estándares son especificacións dos criterios de avaliación que permiten definir os resultados de aprendizaxe e concretan o que o estudante debe saber, comprender e saber facer en cada disciplina. Precísase, ademais, que deben ser observables, medibles e avaliáveis, e que deben permitir graduar o rendemento ou logro alcanzado e facilitar o deseño de probas estandarizadas e comparables.

Posteriormente, a Orde do 20 de marzo de 2018 (Galicia–CCEOU 2018) establece o currículo desta materia e organiza os seus estándares de aprendizaxe avaliáveis, xunto cos contidos e criterios de avaliación, en catro bloques diferenciados:

1. Comprensión oral
2. Expresión oral
3. Comprensión escrita
4. Expresión escrita

Nos cadros 2.1, 2.2, 2.3 e 2.4 das páxinas 13–16 recóllense os estándares de aprendizaxe avaliáveis de cada bloque do currículo desta materia, concretando a súa temporización por unidade didáctica, o grao mínimo de consecución para superar a materia, e os procedementos e instrumentos de avaliación, segundo o disposto na Resolución do 26 de maio de 2022 (Galicia–CCEFPU 2022b).

É preciso sinalar que a aprendizaxe dunha lingua estranxeira consiste basicamente na adquisición dunha serie de destrezas cuxos elementos deben polo xeral abordarse na aula de xeito integrado, tal e como se presentan habitualmente na vida real. Non ten sentido, por exemplo, abordar secuencialmente, unha tras outra, as catro destrezas básicas de comprensión oral, expresión oral, comprensión lectora e expresión escrita; nin tampouco, tratándose, por exemplo, da comprensión oral, adicarlle un mes seguido á comprensión de presentacións, seguido doutro mes dedicado á comprensión de textos gravados, etc. A metodoloxía do ensino de linguas estranxeiras require que a maioría destes elementos, e os estándares correspondentes, se presenten dentro de cada unidade didáctica, ou en ciclos breves, e, por tanto, que todos eles figuren en cada unha das unidades didácticas do curso.

2 *Obxectivos, competencias, estándares e contidos*

Estándares de aprendizaxe avaliábeis	Temp.	Grao	Avaliación
B1.1.1 Aplica de forma sistemática estratexias de escoita activa para a comprensión das ideas xerais e información máis relevante sobre temas habituais e do seu interese.	0-4	50%	Observación na aula
B1.2.1 Distingue, co apoio da imaxe, as ideas principais e a información relevante en presentacións orais e proxectos socioculturais de pouca extensión, claros e estruturados, relativos a temas e aspectos concretos, frecuentes e cotiáns do ámbito persoal e do seu interese.	0-4	50%	Proba escrita, proba en liña, observación na aula
B1.2.2 Capta os puntos principais e detalles relevantes de indicacións, anuncios, mensaxes e comunicados breves e articulados de maneira lenta e clara (p.e., cambio de porta de embarque nun aeroporto, información sobre actividades nun hotel, ou nun contestador automático nun campamento de verán...), sempre que as condicións acústicas sexan boas e o son non estea distorsionado.	0-4	50%	Proba escrita, proba en liña, observación na aula
B1.2.3 Entende o que se lle di en transaccións e xestións cotiás e estruturadas (p.e., en bancos, tendas, hoteis, restaurantes, transportes, centros educativos, lugares de traballo), ou menos habituais (p.e., nunha farmacia, un hospital, nunha comisaría ou un organismo público).	0-4	50%	Observación na aula
B1.2.4 Identifica o sentido xeral e os puntos principais dunha conversación informal entre dous ou máis interlocutores que ten lugar na súa presenza, cando o tema lle resulta coñecido e o discurso está articulado con claridade, a velocidade media e nunha variedade estándar da lingua.	0-4	50%	Observación na aula
B1.2.5 Comprende, nunha conversación informal na cal participa, descrições, narracións, puntos de vista e opinións sobre asuntos prácticos da vida diaria, cando se lle fala con claridade, amodo e directamente e se o interlocutor está disposto a repetir ou reformular o dito.	0-4	50%	Observación na aula
B1.3.1 Identifica na propia lingua aspectos socioculturais básicos dos países onde se fala a lingua estranxeira, analizándoos coas diversas culturas do alumnado, evitando estereotipos.	0-4	50%	Observación na aula
B1.4.1 Identifica os expoñentes máis comúns propios do seu nivel para entender as funcións comunicativas, así como os patróns discursivos de uso máis frecuente para o propósito comunicativo.	0-4	50%	Proba escrita, proba en liña, observación na aula
B1.5.1 Recoñece e comprende as estruturas morfosintácticas e discursivas máis habituais e de relativa dificultade, para identificar as funcións comunicativas propias do seu nivel.	0-4	50%	Proba escrita, proba en liña, observación na aula
B1.6.1 Identifica o vocabulario oral básico e suficiente para comprender textos sinxelos en rexistro estándar propio do seu nivel.	0-4	50%	Proba escrita, proba en liña, observación na aula
B1.7.1 Discrimina trazos fonéticos e de entoación que axudan a entender o sentido global e as ideas principais e secundarias, e as intencións comunicativas xerais relacionados con estes.	0-4	50%	Observación na aula

Cadro 2.1: Estándares de comprensión oral

Estándares de aprendizaxe avaliáveis	Temp.	Grao	Avaliación
B2.1.1 Emprega estratexias de produción para relacionarse e facerse entender con perseveranza na lingua estranxeira utilizando estratexias de compensación para suplir carencias na lingua estranxeira (parafrasear, linguaxe corporal, axudas audiovisuais...).	0-4	50%	Observación na aula
B2.2.1 Elabora presentacións e participa en proxectos breves, previamente ensaiados, ben estruturados e con apoio visual e seguindo un modelo, en formato impreso ou soporte dixital, sobre aspectos concretos de temas do seu interese e sobre aspectos socioculturais do país da lingua estranxeira e responde a preguntas breves e sinxelas dos oíntes sobre o seu contido.	0-4	50%	Observación na aula
B2.3.1 Desenvólvese con expresións básicas en xestións e transaccións cotiás e estruturadas (p.e., en bancos, tendas, hoteis, restaurantes, transportes, centros educativos, lugares de traballo), ou menos habituais (p.e., nunha farmacia, un hospital, nunha comisaría ou un organismo público).	0-4	50%	Observación na aula
B2.3.2 Participa en conversacións informais cara a cara ou por teléfono ou outros medios técnicos, nas cales establece contacto social, intercambia información e expresa opinións e puntos de vista, fai invitacións e ofrecementos, pide e ofrece cousas, pide e dá indicacións ou instrucións.	0-4	50%	Observación na aula
B2.4.1 Identifica na propia lingua aspectos socioculturais básicos dos países en que se fala a lingua estranxeira, analizándoos comparativamente coas diversas culturas, se é o caso, do resto do alumnado, evitando estereotipos e valoracións etnocéntricas.	0-4	50%	Observación na aula
B2.5.1 Usa os expoñentes máis comúns propios do seu nivel para realizar as funcións comunicativas así como os patróns discursivos de uso máis frecuente para o propósito comunicativo.	0-4	50%	Observación na aula
B2.6.1 Usa as estruturas morfosintácticas e discursivas máis habituais e de relativa dificultade para comprender as funcións comunicativas propias do seu nivel.	0-4	50%	Observación na aula
B2.7.1 Emprega un vocabulario oral básico e suficiente para comprender textos sinxelos en rexistro estándar propio do seu nivel.	0-4	50%	Observación na aula
B2.8.1 Exprésase con certa claridade, usando unha entoación e pronunciación comprensible, aceptándose as pausas e dúbidas frecuentes, aínda que teña que repetir algunha vez por solicitude das persoas interlocutoras.	0-4	50%	Observación na aula

Cadro 2.2: Estándares de expresión oral

2 *Obxectivos, competencias, estándares e contidos*

Estándares de aprendizaxe avaliábeis	Temp.	Grao	Avaliación
B3.1.1 Aplica estratexias de lectura comprensiva recoñecendo os trazos esenciais do xénero e a súa estrutura, e interpretando o seu contido global e específico, sen necesidade de entender todos os seus elementos.	0-4	50%	Proba escrita, proba en liña, observación na aula
B3.2.1 Entende as ideas principais dun texto escrito breve e ben estruturado en presentacións breves e sinxelas e en proxectos socioculturais do país onde se fala a lingua estranxeira.	0-4	50%	Proba escrita, proba en liña, observación na aula
B3.2.2 Entende os puntos principais de anuncios e material publicitario de revistas ou da Internet formulados de maneira simple e clara, e relacionados con asuntos do seu interese.	0-4	50%	Proba escrita, proba en liña, observación na aula
B3.2.3 Comprende correspondencia persoal breve e sinxela en calquera formato na cal se fala dun mesmo; se describen persoas, obxectos e lugares; se narran acontecementos pasados e presentes, reais ou imaxinarios, e se expresan sentimentos e desexos e opinións sobre temas xerais, coñecidos ou do seu interese.	0-4	50%	Proba escrita, proba en liña, observación na aula
B3.2.4 Entende con axuda de dicionarios impresos e en liña, información específica esencial en páxinas web e outros materiais de referencia ou consulta claramente estruturados sobre asuntos do seu interese (p. e. sobre un curso de idiomas, unha viaxe, unha compra pola Internet).	0-4	50%	Proba escrita, proba en liña, observación na aula
B3.2.5 Comprende o esencial de lecturas adaptadas breves e ben estruturadas e faise unha idea do carácter dos distintos personaxes, as súas relacións e do argumento.	0-4	50%	Proba escrita, proba en liña, observación na aula
B3.3.1 Na propia lingua, identifica aspectos socioculturais básicos dos países en que se fala a lingua estranxeira, analizándoos comparativamente coas diversas culturas, se é o caso, do resto do alumnado, evitando estereotipos.	0-4	50%	Proba escrita, proba en liña, observación na aula
B3.4.1 Identifica os expoñentes máis comúns propios do seu nivel para entender as funcións comunicativas así como os patróns discursivos de uso máis frecuente para o propósito comunicativo.	0-4	50%	Proba escrita, proba en liña, observación na aula
B3.5.1 Recoñece e comprende as estruturas morfosintácticas básicas asociadas ás funcións comunicativas propias do seu nivel.	0-4	50%	Proba escrita, proba en liña, observación na aula
B3.6.1 Recoñece un vocabulario escrito básico e suficiente para comprender textos sinxelos propios do seu nivel educativo.	0-4	50%	Proba escrita, proba en liña, observación na aula
B3.7.1 Recoñece algunhas das características e convencións propias da linguaxe escrita, discrimina o uso e significado da ortografía e a puntuación e distingue o significado e a utilidade dos símbolos de uso común.	0-4	50%	Proba escrita, proba en liña, observación na aula

Cadro 2.3: Estándares de comprensión escrita

Estándares de aprendizaxe avaliábeis	Temp.	Grao	Avaliación
B4.1.1 Desenvolve estratexias sistemáticas de composición seguindo un modelo e usando dicionarios impresos e en liña e correctores ortográficos dos procesadores de textos na súa composición.	0–4	50%	Proba escrita, proba en liña, rúbrica
B4.2.1 Escribe textos breves en distintos formatos, seguindo un modelo estruturado, con información sinxela e relevante sobre feitos habituais e do seu interese e sobre aspectos socioculturais do país onde se fala a lingua estranxeira para incorporalos a proxectos.	0–4	50%	Proba escrita, proba en liña, rúbrica
B4.2.2 Escribe correspondencia persoal sinxela na cal se establece e mantén o contacto social (p.e., con amigos), intercámbiase información, descríbense en termos sinxelos sucesos importantes e experiencias persoais; danse instrucións, fanse e acéptanse ofrecementos e suxestións (p.e., canceláanse, confírmanse ou modifícanse unha invitación ou uns plans).	0–4	50%	Proba escrita, proba en liña, rúbrica
B4.2.3 Completa un cuestionario sinxelo con información persoal e relativa á súa formación, ocupación, intereses ou afeccións (p.e., para subscribirse a unha publicación dixital, matricularse nun obradoiro ou curso).	0–4	50%	Proba escrita, proba en liña, rúbrica
B4.2.4 Escribe notas e mensaxes (SMS, WhatsApp, chats), en que se fan breves comentarios ou se dan instrucións e indicacións relacionadas con actividades e situacións da vida cotiá e do seu interese.	0–4	50%	Proba escrita, proba en liña, rúbrica
B4.2.5 Escribe notas, anuncios e mensaxes breves (p.e., en Twitter ou Facebook) relacionados con actividades e situacións da vida cotiá, do seu interese persoal, respectando as convencións e normas de cortesía e da netiqueta.	0–4	50%	Proba escrita, proba en liña, rúbrica
B4.3.1 Na propia lingua, identifica aspectos socioculturais básicos dos países en que se fala a lingua estranxeira, analizándoos comparativamente coas diversas culturas, se é o caso, do resto do alumnado, evitando estereotipos e valoracións etnocéntricas.	0–4	50%	Proba escrita, proba en liña, rúbrica
B4.4.1 Usa os expoñentes máis comúns propios do seu nivel para realizar as funcións comunicativas así como os patróns discursivos de uso máis frecuente para o propósito comunicativo.	0–4	50%	Proba escrita, proba en liña, rúbrica
B4.5.1 Emprega adecuadamente as estruturas morfosintácticas básicas para realizar as funcións comunicativas propias do seu nivel.	0–4	50%	Proba escrita, proba en liña, rúbrica
B4.6.1 Emprega un vocabulario escrito básico e suficiente para producir textos sinxelos propios do seu nivel educativo.	0–4	50%	Proba escrita, proba en liña, rúbrica
B4.7.1 Aplica, de xeito elemental e con posibilidade de erros que non impidan a comprensión, os signos de puntuación básicos, as regras ortográficas básicas, así como as convencións ortográficas máis habituais na redacción de textos en soporte electrónico.	0–4	50%	Proba escrita, proba en liña, rúbrica

Cadro 2.4: Estándares de expresión escrita

Unidade didáctica	N.º de clases
9	8
10	8
11	8
12	8
Total	32

Cadro 2.5: Temporización das unidades didácticas

Bloque	Contidos
B1	Estratexias de comprensión: comprensión oral de diálogos de presentación persoais; recoñecemento oral dos números 1-100 e do alfabeto deletreado; comprensión das indicacións para chegar a un lugar.
B2	Estratexias de produción: presentación e intercambio de información persoal; pedir e dar indicacións para chegar a un lugar.
B3	Estratexias de comprensión: comprensión escrita de textos sinxelos onde se da información persoal.
B4	Estratexias de produción: cubrir formularios de datos persoais.
CLC	Aspectos socioculturais e sociolingüísticos: a festividade de Halloween. Funcións comunicativas: presentarse e responder ás presentacións; pedir e dar indicacións para chegar a un lugar. Léxico: revisión dos números, a data e o alfabeto, o vocabulario básico de países, nacionalidades e traballos, e vocabulario básico de sitios, lugares e tendas dunha cidade. Estruturas sintáctico-discursivas: os verbos to be, have got, there is/are e o modo imperativo.

Cadro 2.6: Contidos da unidade 9

2.4 Secuenciación e temporalización de contidos

Para a súa doada asimilación, os contidos dos módulos 3 e 4 de Lingua Estranxeira de educación secundaria para persoas adultas, establecidos pola Orde do 20 de marzo de 2018 (Galicia–CCEOU 2018), distribúense conxuntamente en oito unidades didácticas numeradas desde a unidade 9 á unidade 16 (Galicia–CEUFP 2017), correspondendo ao módulo 3 as unidades 9–12 e ao módulo 4 as unidades 13–16. Para cada unidade, indícanse separadamente de cada bloque os contidos lingüísticos comúns (CLC) a varios bloques, segundo se detalla nos cadros 2.6, 2.7, 2.8 e 2.9 das páxinas 17–18.

Considerando que o curso escolar ten unha duración de 35 semanas (a duración mínima segundo o Real decreto 1105/2014 [España–MECD 2015b] é de 175 días lectivos) e que no currículo se establecen dúas clases semanais desta materia ao longo dun cuadrimestre, o número total de clases pódese cifrar nun máximo de 35. En consecuencia propónse a temporización aproximada recollida no cadro 2.5, que abarca un total de 32 clases, quedando as restantes para a aplicación das probas de avaliación.

2 *Obxectivos, competencias, estándares e contidos*

Bloque	Contidos
B1	Estratexias de comprensión: comprensión oral de diálogos sobre as rutinas diarias e o tempo libre.
B2	Estratexias de produción: falar sobre as rutinas diarias propias e as actividades do tempo libre.
B3	Estratexias de comprensión: comprensión escrita de textos sinxelos con información sobre rutinas diarias, actividades de tempo libre e afeccións.
B4	Estratexias de produción: escribir un texto sobre a rutina diaria.
CLC	Aspectos socioculturais e sociolingüísticos: a festividade de Thanksgiving. Funcións comunicativas: expresar plans e facer suxestións. Léxico: vocabulario básico relativo ás rutinas diarias; vocabulario das actividades de tempo libre e as afeccións. Estruturas sintáctico-discursivas: presente simple; partículas interrogativas e os adverbios de frecuencia; presente continuo; o verbo modal can.

Cadro 2.7: Contidos da unidade 10

Bloque	Contidos
B1	Estratexias de comprensión: comprensión oral de gravacións de receitas de cociña e conversacións pedindo comida nun restaurante.
B2	Estratexias de produción: pedir comida nun restaurante.
B3	Estratexias de comprensión: comprensión escrita de receitas de cociña e menús de restaurantes.
B4	Estratexias de produción: escribir unha receita de cociña.
CLC	Aspectos socioculturais e sociolingüísticos: a festividade de Nadal. Funcións comunicativas: pedir comida nun restaurante. Léxico: vocabulario relativo a comidas, bebidas e verbos básicos de cociña; pratos de comida. Estruturas sintáctico-discursivas: nomes contables e non contables; cuantificadores e partitivos; presente simple vs presente continuo.

Cadro 2.8: Contidos da unidade 11

Bloque	Contidos
B1	Estratexias de comprensión: comprensión oral dunha conversación sobre as actividades da fin de semana pasada; comprensión oral dunha biografía persoal.
B2	Estratexias de produción: falar sobre as actividades realizadas na fin de semana pasada.
B3	Estratexias de comprensión: comprensión escrita de artigos sobre actividades de tempo libre; comprensión dunha biografía sinxela dunha persoa famosa.
B4	Estratexias de produción: escribir un texto sobre un acontecemento importante da biografía persoal.
CLC	Aspectos socioculturais e sociolingüísticos: a festividade do Aninovo chinés. Funcións comunicativas: interrogar sobre o pasado. Léxico: vocabulario de sitios e eventos aos que ir no tempo libre; verbos que indican accións normalmente realizadas ao longo da vida. Estruturas sintáctico-discursivas: pasado do verbo to be; there was/were; pasado simple de verbos regulares e irregulares.

Cadro 2.9: Contidos da unidade 12

3 Metodoloxía

Segundo a ORDE do 20 de marzo de 2018 pola que se regula a educación básica para as persoas adultas e se establece o seu currículo, a ley orgánica que regula estas ensinanzas establece que: as ensinanzas das persoas adultas se organizarán cunha metodoloxía flexible e aberta, de modo que respondan ás súas capacidades, necesidades e intereses; e no seu artigo 68, establece que as persoas adultas que queiran adquirir as competencias e os coñecementos correspondentes á educación básica contarán cunha oferta adaptada ás súas condicións e necesidades.

O ensino desta primeira lingua estranxeira segue a realizarse nunhas circunstancias moi complicadas. En particular, a metodoloxía empregada debe afrontar os seguintes importantes desafíos:

1. Clases moi numerosas. A aprendizaxe dunha lingua estranxeira consiste na adquisición dunha serie de destrezas prácticas que requiren atención individualizada e, especialmente no caso das destrezas de comunicación oral, non se poden traballar adecuadamente con 30 alumnos/as por aula, o que supón menos de 2 minutos de atención individual ao alumno/a por parte do profesorado en cada clase.
2. Clases moi heteroxéneas. A mestura de alumnado con diferentes niveis de competencia lingüística e comunicativa nunha mesma aula fai moi complicado escoller actividades adecuadas para todos. Como consecuencia, existe o risco de que algúns alumnos e alumnas, que tamén estudan a lingua estranxeira en academias de idiomas, se aburran e se desmotiven, e que outros, que arrastran carencias de cursos anteriores, se desanimen pola dificultade crecente da materia.
3. Alumnado desmotivado e disruptivo. Aprender unha lingua estranxeira require un esforzo considerable. Segundo Desveaux (2017), precísanse aproximadamente 200 horas de aprendizaxe guiada para progresar dun nivel do MCER (CE 2001) ao seguinte. A moitos alumnos e alumnas non lles resulta doado atopar unha motivación intrínseca adecuada para realizar este esforzo, e non resulta fácil motivalos externamente. Algúns incluso adoptan unha conduta disruptiva, distraendo aos compañeiros e dificultando aínda máis o labor do profesorado.

Tendo presentes estas dificultades, e considerando os resultados de estudos recentes no campo da lingüística aplicada que apoian a adopción dun enfoque comunicativo combinado con explicacións formais (por exemplo Lightbown e Spada 2006), a metodoloxía empregada para o ensino desta materia concretarase nas pautas metodolóxicas xerais esbozadas na sección seguinte.

3.1 Pautas xerais

A programación didáctica desenvolverase de acordo cos seguintes principios metodolóxicos xerais. O profesorado da materia poderá adaptar a metodoloxía a cada caso concreto, segundo estime conveniente.

Enfoque comunicativo Promoverase a aprendizaxe da lingua estranxeira como instrumento de comunicación mediante a realización de actividades prácticas que supoñan un intercambio comunicativo xenuíno ou simulen situacións de comunicación reais.

Atención á forma Prestaráselle atención explícita á gramática e ao léxico da lingua para asegurar o desenvolvemento da competencia lingüística necesaria. A realimentación correctiva axustarase ao tipo de práctica (controlada ou libre) e á importancia ou persistencia do erro. Realizaranse exercicios prácticos de diversos tipos: completar frases, transformación, tradución, etc

Destrezas básicas Todas as unidades didácticas incluírán actividades prácticas estruturadas das catro destrezas básicas: escoitar, falar, ler e escribir. Realizaranse exercicios prácticos de diversos tipos: responder preguntas de comprensión, conversación, ditado, redacción, etc.

Uso do inglés O inglés será a lingua de instrución principal na aula. As linguas galega ou castelá só se utilizarán como apoio no proceso de aprendizaxe da lingua estranxeira.

Metodoloxía activa Empregarase unha metodoloxía activa e participativa que favoreza o traballo individual e cooperativo do alumnado.

Traballo en equipo As actividades realizadas en parellas ou grupos multiplican o tempo de práctica oral do alumnado; son especialmente axeitadas para clases numerosas e heteroxéneas.

Motivación Empregaranse materiais acordes cos intereses do alumnado para estimular a súa motivación, especialmente materiais audiovisuais como cancións ou vídeos.

Autonomía Realizaranse actividades que, na medida do posible, teñan en conta os diferentes ritmos de aprendizaxe e favorezan a autonomía do alumnado de cara a aprendizaxe da lingua estranxeira.

Uso das TIC Promoverase a integración e o uso das tecnoloxías da información e da comunicación na aula, como recurso metodolóxico eficaz para desenvolver as tarefas de ensino e aprendizaxe, en particular da aula virtual e de Google Workspace for Education (Gmail, Google Drive, Classroom, etc.).

Proxectos Poderán realizarse proxectos e outras actividades de aprendizaxe integradas que lle permitan ao alumnado desenvolver máis dunha competencia ao mesmo tempo.

3.2 Materiais e recursos didácticos

Relaciónanse a continuación os materiais e recursos didácticos que se empregarán no desenvolvemento da programación desta materia.

Materiais didácticos Galicia. Consellería de Educación, Universidade e Formación Profesional (2017). *Unidades didácticas educación secundaria para persoas adultas*. Materiais didácticos dos módulos 3 e 4 da educación secundaria para persoas adultas desde o curso 2020/21. URI: <http://www.edu.xunta.gal/portal/node/23204>.

Aula virtual O instituto dispón dunha aula virtual en liña onde o profesorado pode crear cursos cunha morea de actividades de diferentes tipos (apuntamentos, tarefas, cuestionarios, etc.) e con distintas finalidades (reforzo, consolidación, ampliación, avaliación, etc.).

Google Workspace for Education Trátase dun paquete de ferramentas de produtividade de Google para colaborar na aula, entre as que se inclúen Gmail, Classroom, Documentos e Drive. A administración das aplicacións e dos usuarios é realizada polo IES Santa Irene no seu dominio propio de Internet (iessantairene.es). Cada alumno e alumna ten o seu enderezo de correo electrónico propio neste dominio. As aplicacións poden empregarse para realizar todo tipo de actividades de xeito electrónico: apuntamentos, exercicios, cuestionarios, diarios, cadernos, redaccións, etc. Á diferenza da aula virtual, Google Workspace for Education permite unha atención máis flexible e individualizada.

Outros materiais Poderán usarse, así mesmo, outros materiais diversos seleccionados polo profesorado: materiais impresos, gravacións, vídeos, etc.

4 Avaliación do alumnado

4.1 Procedementos de avaliación

Os procedementos empregados para a avaliación inicial, continua e extraordinaria do alumnado consistirán na aplicación dos **instrumentos de avaliación** que, de entre os que se relacionan seguidamente, o profesorado estime máis apropiados para cada caso.

Proba escrita presencial Consiste nunha serie de preguntas ou tarefas que o alumnado deberá resolver por escrito, aínda que os estímulos das tarefas ou preguntas poidan darse por outros medios. As tarefas poden consistir en ler un texto, escoitar unha gravación, redactar un texto, facer un ditado, completar, traducir ou transformar frases, ou calquera outra tarefa realizada en clase. As preguntas poden ser de resposta aberta, de resposta pechada, de selección múltiple, ou de calquera outro tipo utilizado en clase.

Proba oral presencial Consiste na realización dunha tarefa que permita avaliar directamente a capacidade de expresión ou interacción oral do alumnado. A tarefa pode consistir nun discurso, presentación ou diálogo breves, ou calquera outra tarefa realizada en clase.

Proba diagnóstica Trátase dunha proba presencial ou telemática cuxa finalidade non é cualificar ao alumno, senón obter información global ou pormenorizada da competencia lingüística do alumnado. Nunha escola con clases moi numerosas, a proba diagnóstica global permite identificar posibles alumnos ou alumnas con necesidades específicas de atención educativa co obxecto de sometelos a un estudio máis detallado.

Traballo Consiste na preparación de materiais para a súa avaliación. Os materiais elaborados poden ser de tipos moi diversos, desde unha redacción sinxela preparada individualmente ata un vídeo realizado por un equipo.

Actividade telemática Consiste na realización ou participación nunha actividade organizada nunha plataforma de ensino a distancia, como a aula virtual do centro ou o servizo de Google Workspace for Education no dominio iessantairene.es. Estas actividade poden adoptar formas e contidos moi diversos, desde a redacción dun texto breve nun documento de texto ata o envío de fotografías do traballo do alumnado no seu caderno ou a participación en foros.

Rúbrica As rúbricas son simplemente escalas de cualificación das producións orais ou escritas do alumnado. Hainas de dous tipos: sintéticas, coas que o profesorado valora o proceso ou produto en conxunto, e analíticas, coas que o profesorado puntuá os diferentes aspectos por separado e logo suma as puntuacións para obter o total correspondente (Mertler 2001).

As rúbricas sintéticas úsanse habitualmente cando poden tolerarse erros dunha parte do proceso se a cualidade do produto final é alta. Son probablemente máis apropiadas cando o alumnado realiza unha tarefa creativa e cando non hai unha resposta correcta definitiva. Un exemplo deste tipo de rúbricas son as guías de cualificación dos exercicios de redacción do exame TOEFL (ETS 2014).

As rúbricas analíticas prefírense normalmente cando se busca unha resposta máis concreta e a creatividade non é unha característica esencial das respostas do alumnado. Ofrecen maior realimentación pero reducen significativamente a velocidade da avaliación. Un exemplo deste tipo de rúbricas son os criterios de avaliación da segunda tarefa de redacción do exame IELTS (IELTS 2017).

Nesta programación inclúense rúbricas xenéricas para a cualificación da expresión oral (cadro 4.1), da expresión escrita (cadro 4.2) e das preguntas abertas de comprensión lectora (cadro 4.3), que, en caso necesario, poderán ser adaptadas polo profesorado para adecualas a actividades concretas.

Observación na aula A observación do traballo do alumnado na aula é un instrumento de avaliación importante para valorar a actitude e o esforzo do alumnado, así como o seu desempeño en expresión e interacción oral.

Produción As producións orais ou escritas do alumnado en clase poden servir para a observación na aula, pero tamén poden usarse en procedementos de avaliación alternativa como a autoavaliación e a coavaliación, así como na avaliación inicial.

Cuestionario Os cuestionarios consisten nunha serie de preguntas realizadas ao alumnado co fin de obter información que permita orientar a acción docente e detectar necesidades específicas de apoio educativo. Poden facerse na lingua estranxeira ou combinar preguntas en castelán ou galego e na lingua estranxeira co fin realizar unha avaliación preliminar da expresión escrita nesta lingua. Son, por tanto, instrumentos moi útiles para realizar a avaliación inicial.

Expediente académico A revisión do expediente académico do alumnado novo é un procedemento moi útil na avaliación inicial que permite en ocasións coñecer información moi importante que, doutro xeito, podería pasar desapercibida.

4.2 Prevención da fraude

Para garantir unha avaliación xusta e equitativa, o alumnado deberá ter presentes as consideracións e normas seguintes:

1. O plaxio é un engano, unha fraude, e como tal choca de fronte cos fins da educación e produce resultados de avaliación inxustos. A fraude de calquera tipo nas probas, nos traballos, ou en calquera outro instrumento de avaliación, constitúe, por tanto, unha práctica intolerable, que debe ser sancionada de xeito exemplar.
2. Non é necesario que o profesorado descubra a fraude no momento no que se comete: bastará como proba un análise contrastivo das respostas ou do traballo do alumnado que leve á conclusión de que a existencia de fraude é a única explicación razoable de, polo menos, algunhas desas respostas ou parte dese traballo.

3. O intento de cometer fraude será equiparable a todos os efectos á fraude consumada.
4. Serán sancionados todos os alumnos e alumnas implicados na fraude, non só o alumnado que se beneficie del.
5. Durante a realización das probas orais e escritas, o alumnado terá os seus teléfonos móbiles e outros dispositivos dixitais apagados e gardados nas súas mochilas ou carteiras. Se non teñen onde gardalos, entregaranllos ao profesorado. O incumprimento desta norma considerárase intento de fraude.
6. A fraude será sancionada coa cualificación mínima na proba ou instrumento correspondente. En caso de reincidencia, cada fraude implicará ademais a redución dun punto na cualificación trimestral correspondente.

4.3 Avaliación inicial

Ao inicio do curso, o profesorado realizará a todo o alumnado unha avaliación inicial, cuxos resultados orientarán sobre a adecuación do currículo ás características e aos coñecementos do alumnado, de acordo co disposto na Orde do 20 de marzo de 2018 (Galicia–CCEOU 2018). Cada profesor/a determinará que procedementos dos indicados na sección 4.1 son os máis apropiados para realizar esta avaliación en cada grupo de alumnos/as en función das circunstancias particulares do grupo. Dado que o obxectivo desta avaliación non é cualificar ao alumnado, senón obter información para orientar a actividade docente, os procedementos seguintes poden considerarse especialmente apropiados:

1. Revisión do expediente do alumnado novo co fin de coñecer a cualificación obtida na materia en cursos anteriores e, no seu caso, as medidas de reforzo educativo adoptadas.
2. Cuestionario que permita coñecer os intereses e motivación do alumnado en relación ao aprendizaxe da lingua estranxeira, así como as súas fortalezas e debilidades.
3. Proba diagnóstica global breve similar a un *placement test* seguida de un estudio máis detallado do alumnado que teña resultados atípicos.

4 Avaliación do alumnado

Puntos	Descrición
9-10	Desenvolve a tarefa con fluidez. Non hai pausas, interrupcións nin vacilacións excesivas. A pronunciación, a entoación, o ritmo e o volume son adecuados. O discurso é claro, organizado e relevante, con detalles, argumentos ou exemplos adecuados. Emprega un vocabulario apropiado e non hai erros sintácticos importantes.
7-8	Desenvolve a tarefa adecuadamente. Pode haber pausas, interrupcións ou vacilacións ocasionais sen incidencia na comprensión. A pronunciación, a entoación, o ritmo e o volume son case sempre adecuados. O discurso é, en xeral, claro, organizado e relevante, con suficientes detalles, argumentos ou exemplos. Emprega un vocabulario apropiado e non hai erros sintácticos importantes.
5-6	Desenvolve a tarefa de xeito limitado. Pode haber pausas, interrupcións, vacilacións ou defectos de pronunciación, entoación, ritmo ou volume que dificulten ocasionalmente a comprensión. O discurso pode ser ocasionalmente confuso, desorganizado, repetitivo ou irrelevante. Poden faltar detalles, argumentos ou exemplos. Emprega un vocabulario limitado e pode haber erros sintácticos importantes.
3-4	Non logra desenvolver a tarefa adecuadamente. Hai pausas, interrupcións, vacilacións ou defectos de pronunciación, entoación, ritmo ou volume que dificultan a comprensión. O discurso é, ás veces, confuso, desorganizado, repetitivo ou irrelevante. Faltan detalles, argumentos ou exemplos. Emprega un vocabulario desapropiado e hai erros sintácticos importantes.
1-2	Non desenvolve a tarefa de ningún xeito aceptable. Hai moitas pausas, interrupcións, vacilacións ou defectos de pronunciación, entoación, ritmo ou volume que dificultan a comprensión. O discurso é moi breve, confuso, desorganizado, repetitivo ou irrelevante. Emprega un vocabulario desapropiado e hai erros sintácticos importantes.
0	Non responde á tarefa ou a resposta non está relacionada coa tarefa asignada.

Cadro 4.1: Rúbrica xenérica para a cualificación da expresión oral

Puntos	Descrición
9-10	Desenvolve moi ben a tarefa. O texto é claro, coherente, organizado, cohesionado e relevante en toda a súa extensión, con detalles, argumentos ou exemplos adecuados. Os recursos lingüísticos son apropiados e variados. Case non hai erros. Causa unha impresión moi boa ou excelente.
7-8	Desenvolve ben a tarefa. O texto é, en xeral, claro, coherente, organizado, cohesionado e relevante, con suficientes detalles, argumentos ou exemplos. Os recursos lingüísticos son, en xeral, apropiados e razoablemente variados. Hai poucos erros. O texto lese con interese e facilidade.
5-6	Desenvolve a tarefa de xeito limitado. O texto pode ser ocasionalmente confuso, repetitivo, incoherente ou irrelevante. Poden faltar detalles, argumentos ou exemplos. Os recursos lingüísticos son limitados e ocasionalmente inadecuados. Pode haber abundantes erros. O texto cumpre a súa función de xeito simple, esixindo certo esforzo por parte do lector.
3-4	Non logra desenvolver a tarefa adecuadamente. O texto ten partes confusas, repetitivas, incoherentes e/ou irrelevantes. Faltan detalles, argumentos ou exemplos. Os recursos lingüísticos son limitados e inadecuados. Pode haber palabras inventadas baseadas na lingua materna. Hai moitos erros. O lector ten que facer un esforzo considerable para comprender o texto.
1-2	Non desenvolve a tarefa de ningún xeito aceptable. O texto é moi breve ou ten partes moi confusas, repetitivas, incoherentes ou irrelevantes. Os recursos lingüísticos son moi limitados e inadecuados. Hai moitos erros, que indican un escaso coñecemento da lingua. O lector ten moita dificultade para comprender o texto.
0	Non responde á tarefa ou a resposta non está relacionada coa tarefa asignada.

Cadro 4.2: Rúbrica xenérica para a cualificación da expresión escrita

Puntos	Contido	Forma
2	A resposta é apropiada e completa, e indica unha boa comprensión do texto e da pregunta.	A resposta é gramaticalmente completa e non ten erros importantes.
1	A resposta omite información relevante, inclúe información irrelevante, responde a pregunta indirectamente ou indica unha comprensión parcial do texto ou da pregunta.	A resposta non é gramaticalmente completa ou ten un erro importante.
0	A resposta indica que o alumno non comprendeu a parte relevante do texto ou a propia pregunta.	A resposta ten dous ou máis erros importantes, ou ten un só erro importante pero non é gramaticalmente completa.
	A resposta é ambigua, confusa ou incomprendible e non se pode determinar se o alumno comprendeu o texto ou non.	
Non hai resposta.		

Non se puntuará a forma se a puntuación do contido é cero.

Cadro 4.3: Rúbrica xenérica para a cualificación de preguntas abertas de comprensión lectora

4.4 Avaliación final

A avaliación do proceso de aprendizaxe do alumnado será formativa e continua. Para facilitar o progreso do alumnado no seu itinerario formativo e facilitar tamén o recoñecemento da formación obtida en contextos non formais, realizaranse, como mínimo, dúas probas escritas a fin de avaliar o desempeño do alumnado con respecto dos estándares de aprendizaxe avaliábeis e dos contidos descritos nas seccións 2.3 e 2.4.

Cada proba avaliarase de 0,0 a 9,0 puntos e consistirá nunha serie de preguntas relativas aos contidos lingüísticos comúns aos diferentes bloques (5,0 puntos) e tarefas sinxelas de comprensión oral, comprensión escrita e expresión escrita (4,0 puntos). Terase tamén en conta a expresión oral, o traballo, a actitude e o esforzo do alumnado observados polo profesorado no desenvolvemento das actividades lectivas, que se puntuarán de 0,0 a 1,0 puntos.

Ao final do cuadrimestre, a puntuación global calcularase facendo a media aritmética das puntuacións das probas realizadas, seleccionando a puntuación máxima entre a puntuación media e a puntuación da última proba, e sumándolle a puntuación correspondente á expresión oral, ao traballo, etc., observados na aula.

Segundo o disposto na Resolución *RESOLUCIÓN do 7 de agosto de 2023, da Dirección Xeral de Formación Profesional, pola que se ditan instrucións para o desenvolvemento das ensinanzas básicas de educación para persoas adultas, bacharelato para persoas adultas e ensinanzas non regradas no curso académico 2023/24*, dita puntuación global suporá un 30% da cualificación final do Ámbito da Comunicación, que se expresará mediante unha cualificación numérica, sen empregar decimais, nunha escala de un a dez, que irá acompañada dos seguintes termos: insuficiente (1–4), suficiente (5), ben (6), notable (7–8) e sobresaliente (9–10).

4.5 Proba extraordinaria

De acordo coa citada Resolución do *RESOLUCIÓN do 7 de agosto de 2023, da Dirección Xeral de Formación Profesional, pola que se ditan instrucións para o desenvolvemento das ensinanzas básicas de educación para persoas adultas, bacharelato para persoas adultas e ensinanzas non regradas no curso académico 2023/2*, as probas extraordinarias correspondentes aos módulos impartidos no primeiro cuadrimestre realizaranse antes de rematar o mes de maio de 2024. No caso dos módulos impartidos no segundo cuadrimestre, as probas extraordinarias terán lugar entre o 19 e o 21 de xuño de 2024.

A proba extraordinaria consistirá nunha serie de preguntas relativas aos contidos lingüísticos comúns aos diferentes bloques (5,0 puntos) e tarefas sinxelas de comprensión oral, comprensión escrita e expresión escrita (5,0 puntos). Igual que na avaliación ordinaria, a puntuación obtida nesta proba suporá un 30% da cualificación extraordinaria do Ámbito da Comunicación, que se expresará nos mesmos termos que na avaliación ordinaria. Cando o alumnado non se presentase á proba extraordinaria indicarase «non presentado» (NP).

5 Avaliación do ensino

5.1 Avaliación do proceso de ensino e da práctica docente

O proceso de ensino e a práctica docente serán avaliados regularmente nas reunións mensuais de departamento, especialmente na última reunión do mes de xuño, onde se determinarán as conclusións que serán trasladadas á memoria final. Para avaliar o proceso de ensino empregaranse os indicadores recollidos no cadro 5.1, e para avaliar a práctica docente, os indicadores do cadro 5.2.

5.2 Mecanismos de avaliación e revisión da programación didáctica

A programación didáctica tamén será avaliada regularmente nas reunións mensuais de departamento de acordo cos indicadores recollidos no cadro 5.3. Tomarase nota das propostas de revisión que se realicen nestas reunións e na reunión final do mes de xuño valoraranse de novo de cara a incorporalas á programación do curso seguinte. As conclusións máis salientables serán recollidas na memoria final.

	Escala			
	1	2	3	4
1. O nivel de dificultade foi adecuado ás características do alumnado.				
2. Conseguiuse crear un conflito cognitivo que favoreceu a aprendizaxe.				
3. Conseguiuse motivar para lograr a actividade intelectual e física do alumnado.				
4. Conseguiuse a participación activa de todo o alumnado.				
5. Contouse co apoio e coa implicación das familias no traballo do alumnado.				
6. Mantívose un contacto periódico coa familia por parte do profesorado.				
7. Adoptáronse as medidas curriculares adecuadas para atender ao alumnado con NEAE.				
8. Adoptáronse as medidas organizativas adecuadas para atender ao alumnado con NEAE.				
9. Atendeuse adecuadamente á diversidade do alumnado.				
10. Usáronse distintos instrumentos de avaliación.				
11. Dáse un peso real á observación do traballo na aula.				
12. Valorouse adecuadamente o traballo colaborador do alumnado dentro do grupo.				
13. O nivel de dificultade foi adecuado ás características do alumnado.				

Cadro 5.1: Indicadores de logro do proceso de ensino

5 Avaliación do ensino

	Escala			
	1	2	3	4
1. Como norma xeral, fanse explicacións xerais para todo o alumnado.				
2. Ofrécese a cada alumno/a as explicacións individualizadas que precisa.				
3. Elabóranse actividades atendendo á diversidade.				
4. Elabóranse probas de avaliación adaptadas ás necesidades do alumnado con NEAE.				
5. Utilízanse distintas estratexias metodolóxicas en función dos temas a tratar.				
6. Combínase o traballo individual e en equipo.				
7. Poténcianse estratexias de animación á lectura.				
8. Poténcianse estratexias tanto de expresión como de comprensión oral e escrita.				
9. Incorpóranse as TIC aos procesos de ensino–aprendizaxe.				
10. Ofrécese ao alumnado de forma rápida os resultados das probas, traballos, etc.				
11. Analízanse e coméntanse co alumnado os aspectos máis significativos derivados da corrección das probas, traballos, etc.				
12. Dáselle ao alumnado a posibilidade de visualizar e comentar os seus acertos e erros.				
13. Grao de implicación do profesorado nas funcións de titoría e orientación.				
14. Adecuación, logo da súa aplicación, das ACS propostas e aprobadas.				
15. As medidas de apoio, reforzo, etc. están claramente vinculadas aos estándares.				
16. Avaliase a eficacia dos programas de apoio, reforzo, recuperación, ampliación, etc.				

Cadro 5.2: Indicadores de logro da práctica docente

	Escala			
	1	2	3	4
1. Adecuación do deseño das unidades didácticas, temas ou proxectos a partir dos elementos do currículo.				
2. Adecuación da secuenciación e da temporización das unidades didácticas, temas ou proxectos.				
3. O desenvolvemento da programación respondeu á secuenciación e a temporización previstas.				
4. Adecuación da secuenciación dos estándares para cada unha das unidades, temas ou proxectos.				
5. Adecuación do grao mínimo de consecución fixado para cada estándar.				
6. Vinculación de cada estándar a un ou varios instrumentos para a súa avaliación.				
7. Fixación dunha estratexia metodolóxica común para todo o departamento.				
8. Adecuación da secuencia de traballo na aula.				
9. Adecuación dos materiais didácticos utilizados.				
10. Adecuación do libro de texto.				
11. Adecuación do plan de avaliación inicial deseñado, incluídas as consecuencias da proba.				
12. Adecuación da proba de avaliación inicial, elaborada a partir dos estándares.				
13. Adecuación das pautas xerais establecidas para a avaliación continua: probas, traballos, etc.				
14. Adecuación dos criterios establecidos para a avaliación final.				
15. Adecuación dos criterios establecidos para a avaliación extraordinaria.				
16. Adecuación dos criterios establecidos para o seguimento de materias pendentes.				
17. Adecuación dos criterios establecidos para a avaliación desas materias pendentes.				
18. Adecuación dos programas de apoio, recuperación, etc. vinculados aos estándares.				
19. Adecuación das medidas específicas de atención ao alumnado con NEAE.				
20. Grao de desenvolvemento das actividades complementarias e extraescolares previstas.				
21. Adecuación dos mecanismos para informar ás familias sobre criterios de avaliación, estándares e instrumentos.				
22. Adecuación dos mecanismos para informar ás familias sobre os criterios de promoción.				
23. Adecuación do seguimento e da revisión da programación ao longo do curso.				
24. Contribución desde a materia ao plan de lectura do centro.				
25. Grao de integración das TIC no desenvolvemento da materia.				

Cadro 5.3: Indicadores de logro da programación didáctica